

Doğru İslâmiyet'te Terör Yanlışı

Ahmet Hamdi Aydın

Prof. Dr.; KSÜ Öğretim Üyesi

Özet

İslâm ile terör asla bir araya getirilemeyecek kavramlardır. Günümüzde İslâm adına girilen terör hareketlerinin özünde İslâm ile ilgisi yoktur. Bu çalışmada doğru İslâmiyet'te terörün ne denli yanlış bir şey olduğu tartışılmaktadır. Bu çerçevede öncelikle 'terör' kavramı açıklanacak, devamında 'İslâmiyet ve terör' arasında bir ilişkinin olmadığı anlatılacak, sonra 'küreselleşme ve terör' ilişkisine dikkat çekilecek ve son olarak 'devlet-terör' ilişkisi tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler

İslâmiyet, terör, İslâmi terörizm, uluslar arası işbirliği, devlet ve terör

Giriş

Bu çalışmada doğru İslâmiyet'te terörün ne denli yanlış bir şey olduğu tartışılmaktadır.

Bu çerçevede öncelikle 'terör' kavramı açıklanacak, devamında 'İslâmiyet ve terör' arasında bir ilişkinin olmadığı anlatılacak, sonra 'küreselleşme ve terör' ilişkisine dikkat çekilecek ve son olarak 'devlet-terör' ilişkisi tartışılacaktır.

Terör, şahısların, grupların ya da devletin siyasi bir amaçla başka kişi ve gruplara karşı giriştiği savaş dışı sistemli şiddet eylemleri olarak açıklanır.

Terör

Terör, tarihsel olarak her zaman görülmüş olsa da özellikle son yüz yılda dünyanın gündemindeki en önemli sorunlardan birisi oldu.

Terör, şahısların, grupların ya da devletin siyasi bir amaçla başka kişi ve gruplara karşı giriştiği savaş dışı sistemli şiddet eylemleri olarak açıklanır. Bir kişiyi öldürmek, bir yeri bombalamak, adam kaçırmak vs. terör eylemi örneği olarak verilebilir.

Terörizmin ortaya çıkmasında birçok sebep sayılabilir. Bunların başlıcaları ise şunlardır: Ekonomik güçlük ve eşitsizlikler, eğitim eksikliği veya noksanlığı, çevrenin kötü tesiri, hükümetteki zaaf, iktidar yetersizliği, aile ve okuldaki otorite eksikliği ve dış tesirler.

Terörün arka planında sosyo-ekonomik ve politik nedenler bulunduğu için özellikle gelişmemiş, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde terör yaygın bir şekilde görülür. Terörle mücadeleye önemli kaynaklar ayırmak durumunda oldukları için bu durum, aynı zamanda o ülkelerin gelişmesine de en büyük engel olmakta, hatta daha da gerilemesine yol açmaktadır.

Dolayısıyla gelişmiş ülkelerde sistemli ve kurumsal terör olmaz, zaman zaman terör eylemi görülebilir. Bunun arka planında neden olarak da genellikle ya bir misilleme ya da eylemi yapan(lar)ın özel bir amacı yatar.

Fakat gelişmiş ülkelerde de terör olmaz diye bir şey yoktur. Çünkü terörün ne zaman, nerede ve ne şekilde ortaya çıkacağı hiç belli olmaz. O nedenle terör eylemlerinin küçüğü veya büyüğü olmaz. Dolayısıyla terör küçümsenmemeli, aksine önemsenmelidir.

Mesela unutulmaz kule saldırılarından sonra ABD de artık sistemli terörün mağduru durumuna geldi. Yani ABD’de giderek sapkınlaşan sosyal hayat, insanların ekonomik durumları arasındaki uçurumların giderek büyümesi, siyasi ve etnik nedenlere bağlı olarak giderek artan ırkçılık vs. gibi sorunlar her geçen gün artmakta ve bu da beraberinde kaçınılmaz olarak terörü beslemektedir.

Elbette nerede ve kime karşı, neden ve nasıl olursa olsun teröre karşı hassas ve duyarlı olmak ve mağdur insanlar ile ülkelerin yanında olmak gerekir. Terör her yerde ve her zaman terördür.

Dolayısıyla terör, siyasi hayat, ekonomik sistem, sosyal, kültürel ve etnik yapı ile insan hakları gibi konularda sorunların ortaya çıkmasına yol açan önemli bir faktör, ya da zaten bu sorunlar varsa bunların çözüme kavuşturulmasının önündeki en büyük engeldir (Aydın, 2014).

İslâmiyet ve Terör

Terörün hiçbir din ile ilişkisi olamaz veya olmamalıdır. İstisna olarak Musevilik’in din ve aşağıda anlatılacağı gibi, devlet adına teröre cevaz verdiği söylenebilir. Özellikle İslâmiyet, bazı çevrelerin kasten dile getirdiği gibi “terör dini” değildir, olamaz. Aksine İslâmiyet terörü hiçbir surette hoş görmez, hatta terörü lanetler ve “çok korkunç” olarak niteler.

Bediüzzaman’ın dediği gibi, “dini terk edip İslâmiyet seciyesinden çıkan

bir Müslim, dalalet-i mutlakaya düşer, anarşist olur, daha idare edilmez” (Emirdağ Lahikası, 20).

Dolayısıyla İslâmiyet, her türlü terörü ve zulmü yasaklamıştır. Bediüzzaman’ın ifadesiyle, “İslâmiyet medeniyeti kuvvet yerine hakka dayanır, bunu da adalet ve eşitlikle bağlar” (Yaşar, 2005: 127-128).

Dolayısıyla “dini terör” veya “İslâmi terörizm” gibi kavramlar doğru değildir. Ama dini motifler taşıyan terör eylemleri olabiliyor, yanlış anlaşılma da buradan kaynaklanıyor (Aydın & Türkoğlu 2007: 4).

Doğu İslâmiyet’te terör ve asayîşi bozmak yoktur ve Müslümanlar Bediüzzaman’ın yaptığı gibi hayatı boyunca bütün kuvvetiyle asayîşi muhafazaya çalışmalıdır (Emirdağ Lahikası: 455-460).

Ayrıca ülkelerin içeride ve dışarıda hemen her konuda başarılı olup olmamalarında da terör önemli bir rol oynar. Altyapısındaki nedenlere bağlı olarak etnik, dini, millî vs. gibi amaçlara bürünebilen terör eylemlerine rastlansa da, terörün dini veya milliyeti yoktur. Bu nedenle sadece ABD gibi “önemli” yerlerde değil, başka yerlerde, örneğin Türkiye, Filistin, Myanmar ve Suriye gibi yerlerde meydana gelen terör eylemlerine karşı da, başta ABD olmak üzere herkesin aynı duyarlılığı göstermesi, mağdurun yanında olması ve özellikle terörün desteklenmemesi gerekir.

Küreselleşme ve Terör

Küreselleşen dünyada bir ülkede meydana gelen bir olay kolay bir şekilde diğer ülkeleri etkisi altına alabilmektedir. Örneğin Orta Doğu’da yaşanan ve Arap Baharı olarak adlandırılan olaylar tüm dünyada büyük yankı uyandırmıştır. Orta Doğu’da pek çok ülkede çeşitli olaylar ve çatışmalar meydana gelmiştir. Bu gelişmeler birçok ülkede rejim değişikliklerine yol açmış ve milyonlarca insanın ülkelerinden başka yerlere göç etmelerini sonuç vermiştir. Bu göç olayı, maalesef terörizmin ve teröristlerin de mobilize olmasına ve küresel ölçekte yayılmasına zemin hazırlamıştır.

Birçok ülkede halk, hak ve değişim talepleri ile protestolar yapmaya başlamıştır. Devlet otoritesi de gerçekleştirilen protestolara müdahalede bulunmuştur. Meşru güç kullanma tekeli elinde bulunduran devlet bu gücünü sonuna kadar kullanmıştır. Gösterilerin şiddet yoluyla bastırılmaya çalışılması sonucu iç savaşlar başlamıştır. Yaşanan iç savaşlarda insanlar hayatını kaybetmiş, yaralanmış ve yerlerinden-yurtlarından ayrılmak zorunda kalmışlardır.

Bu ve benzeri nedenlerden dolayı terör, günümüzde küresel ölçekte bir sorun niteliğinde, tüm insanlığın ortak sorunu olup, yine küresel bir mücadele ve çözüm gerektirmektedir. Küresel bir suç olması dolayısıyla terör, diğer ülkeler ve uluslar arası güvenlik birimleriyle işbirliği ve güç birliğini gerektirir. Terörle mücadele için hem ülkelerin iç ve dış güvenliğini korumakla görevli polis ve silahlı kuvvetleri hem de İnterpol (Uluslar arası Polis Teşkilatı) ve Europol (Avrupa Polis Teşkilatı) gibi uluslar arası güvenlik kuvvetleriyle işbirliği yapmak gerekmektedir. Bununla birlikte ekonomik ve siyasal yönden mücadele için de etkin bir dış politika izlenmeli ve bu

Doğu İslâmiyet’te terör ve asayîşi bozmak yoktur ve Müslümanlar Bediüzzaman’ın yaptığı gibi hayatı boyunca bütün kuvvetiyle asayîşi muhafazaya çalışmalıdır (Emirdağ Lahikası: 455-460).

Devlet, terör veya başka gelişmelere karşı siyasal ve toplumsal düzeni sağlayan ve adaleti tesis eden en üst otoritedir.

anlamda diğer ülkelerle iyi bir işbirliğine girilmelidir.

Çünkü yerel ve ulusal düzeyde başarılı olursa da dış destek alınmazsa ve terör örgütleri bazı ülkelerde zemin bulursa, eğitsel ve ekonomik destek alırsa terörün kökü kazınmaz. İşte bu nedenle terörün ortadan kaldırılabilmesi için uluslararası işbirliğine gidilmelidir. Terörün yok edilmesi, küresel mücadele gerektirmektedir. Kısaca, devletlerin yerelde terörle mücadelede yalnız kalmamaları için küresel boyutta teröre karşı duyarlı olmak gerekir.

Devlet ve Terör

Devlet, terör veya başka gelişmelere karşı siyasal ve toplumsal düzeni sağlayan ve adaleti tesis eden en üst otoritedir. Yani devlet adaleti tesis etmeye çalışırken, terör adaleti yok eder, yani zulmeder.

Dolayısıyla devletlerin terörizmi desteklememeleri gerektiği gibi, bizzat devlet olarak terörist de olmamalıdır. Yani “terörist devlet” olmamalıdır.

Meselâ son yüzyılda dünyanın kronik sorunlarından birisi Filistin ile ilgilidir. Filistinliler bağımsız bir devlet sevdası ile mücadele ettikçe, İsrail sürekli olarak buna engel olmaya çalıştı. Öyle ki Filistin konusundaki tutum ve politikasından dolayı İsrail ‘terörist devlet’ olarak anılır oldu (Aydın, 2014).

Terör, eylemde silah, şiddet, baskı, yıldırma vs. kullanmakla olur. Kişi veya örgütler gibi, bu enstrümanları kullanan devletler de ‘terörist’ damgasını yer. Aslında devlet olmanın gereği ve amacı düşünüldüğünde bir devlet terörist olmamalı, teröre karşı olmalıdır. Terör estiriyorsa devlet olamaz, olmamalıdır. Normalde ‘diğer devletler tarafından devlet olarak tanınma’ şartlarından biri terörizme karşı yer almaktır. Bundan dolayı bazıları devletin terörist olamayacağını, belki ‘teröre destek veren devlet’ olabileceğini savunur.

Genelde devletin terörü desteklemesi, devletlerin meşru silahlı güçlerinin olması ve hatta bu güçlerin sadece meşru eylemler değil, meşru olmayan eylemlerde de bulunması bile belki devleti terörist yapmaz ama bu devletin zulüm yapmayacağı anlamına gelmez. Şöyle ki:

Devlet, kendi güç kullanma yetkisi gibi kamu gücünü meşru çerçevede kullanmakla görevlendirilmiş silahlı kuvvetler ve kolluk kuvvetleri oluşturur ve istihdam eder. Devlet kamu gücünü yasal ve meşru dairede kullanırsa sorun yoktur; ama bu güç ve yetkilerini karşısındakinin canını, malını ve her türlü varlığını yok etmek ve korku salarak yıldırma çalışmak suretinde kullanırsa terör estirmiş olur. Bunu devlet adına yaptığı için de yetkisini kullandığı devlet ‘terörist devlet’ olur. İsrail, güvenlik literatüründe genel olarak ‘terör yapan devletler’ örnek olarak verilir. Yaptığı da ‘dini motifli terör’, yani ‘dini nedenlerle yapılmış gibi görünen terör’ kategorisine girer (Aydın & Türkoğlu 2007: 9).

İsrail ve yanlısı yorumculara göre ‘tanınmış’ bir devlet terör yapmaz, ancak kendisine karşı suç işleyen terör örgütlerine karşı kendisini savunur. Bir an için bu yorum kabul edilse bile Filistin de Türkiye tarafından ‘tanınmış’ bir devlettir. Bu noktada topraklarını işgal eden ve kendisine saldıranlarla

mücadele edince kendisi değil, karşısındaki terörist olur.

İki tarafın da devlet olduğu düşünülürken ise, uluslar arası hukuk ve savaş hukukunun geçerli olduğu durumda zaten savaş hali var demektir. Savaş hali veya başka bir gerekçe ile bir çatışma olsa bile güç kullanmanın dengeli olması gerekir. Ancak dengeli ve orantılı olarak kullanılan güç meşru olur. Gücün dengesiz, gayrimeşru bir şekilde ve güçlünün zayıfı silah gibi güç kullanma araçları ile acımasızca ve orantısız bir şekilde ezmesi, özellikle de sivilleri ve çocukları hedef seçmesi 'zulümdür, terördür', yapan da kişi, grup veya devlet olsun, 'zalimdir ve teröristtir'.

Sonuç

Sonuç olarak, İslâmiyet'te terör gibi bir yanlış olamaz. Ya da İslâmiyet ile terör arasında olumlu bir ilişki kurulamaz. Yani İslâmiyet'in doğru yaşadığı yerde terör olmaz, olamaz. Bir başka ifade ile din adına terör olmaz. Aynı şekilde terör, devlet eliyle de yapılmamalıdır. Devlet eliyle terörist eylemler yapan 'terörist devlet' olur.

Abstract

Islam and terror are concepts that can never be combined. The terrorist acts committed in the name of Islam in fact have nothing to do with Islam. We discuss in this study that thinking terror as connected to Islam is completely wrong. We will first explain the concept, terror and then clarify that Islam and terror have nothing in common. After that we will draw attention to the relationship between 'terror' and 'globalization' first and then finally discuss the relationship between 'terror' and 'state'.

Key Words

Islam, terror, Islamic terrorism, international cooperation, state and terror

Kaynaklar

- Aydın, A. H. (2014) 'İsrail'i Terörist ve Zalim Yapan', *Yeni Asya*, 20 Ocak 2014.
- Aydın, A. H. (2016) 'Terör', *Yeni Asya*, 21 Mart 2016.
- Aydın, A. H. & Türkoğlu, M. E. (2007) 'Dini Motifli Terör Kavramı', 38. International Congress of Asian and North African Studies (ICANAS'38), Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Ankara, 10-15 September 2007.
- Emirdağ Labikası.*
- Yaşar, İ. (2005) *Bedüzzaman*, İstanbul, Yeni Asya Neşriyat.

*Sonuç olarak,
İslâmiyet'te terör
gibi bir yanlış
olamaz. Ya da
İslâmiyet ile
terör arasında
olumlu bir ilişki
kurulamaz.*